

Извршни одбор ФСС, на основу члана 55. Статута Фудбалског савеза Србије (Службени лист ФСС "Фудбал", број 22/2021) и Одлуке о систему сталних такмичења за првенство фудбалских лига и надлежним органима за спровођење такмичења на нивоу Фудбалског савеза Србије (Службени лист ФСС „Фудбал“, број 11/2023), на седници одржаној 02 јуна 2023. године, донео је

ПРОПОЗИЦИЈЕ

ТАКМИЧЕЊА ЗА ПРВЕНСТВО ПРВЕ ЛИГЕ СРБИЈЕ У ФУДБАЛУ ЗА ТАКМИЧАРСКУ СЕЗОНУ 2023/2024

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Првенствено фудбалско такмичење Прве лиге Србије организује се у складу са Одлуком о систему сталних такмичења за првенства фудбалских лига и надлежним органима за спровођење такмичења на нивоу Фудбалског савеза Србије (у даљем тексту: ФСС).

Прва лига Србије је јединствена и броји 16 клубова.

У такмичењу за првенство Прве лиге Србије у фудбалу учествују следећи клубови:

- 2 (два) клуба која су у такмичењу Супер лиге Србије у сезони 2022/2023 заузели 15. и 16. место,
- 8 (осам) клубова који су у такмичењу Прве лиге у сезони 2022/2023 остварили пласман од 5-ог до 12-ог места,
- 2 (два) клуба који су поражени у баражу између 13. и 14. пласираног клуба Супер лиге Србије у сезони 2022/2023 и 3. и 4. пласираног клуба Прве лиге Србије у сезони 2022/2023
- 4 (четири) клуба првака Српских лига у сезони 2022/2023, групе „Исток“, „Запад“, „Војводина“ и „Београд“.

Члан 2.

У такмичењу за првенство Прве лиге Србије не могу учествовати клубови који одлуком надлежних органа ФСС нису добили лиценцу за учествовање у такмичењу Прве лиге Србије у сезони 2023/2024.

Услови за издавање лиценце клубовима који учествују у такмичењу Прве лиге Србије регулишу се посебним прописима Фудбалског савеза Србије.

Члан 3.

Сваки клуб који учествује у првенству Прве лиге Србије у фудбалу мора да испуњава следеће услове:

- да испуни критеријуме из Правилника о лиценцирању клубова ФСС за учешће у Првој лиги (Службени лист "Фудбал" бр. 3/2022).
- да испуњава све услове у вези са тимовима млађих категорија играча у складу са прописима ФСС.

- да испуњава све услове у вези са стручно-педагошким радом, односно бројем и стручним квалификацијама тренера, у складу са прописима ФСС.

Поред услова из става 1. овог члана, клуб мора да испуњава све услове из Правилника ФСС о безбедности и сигурности на фудбалским утакмицама.

Члан 4.

Клубови који се такмиче у Првенству Прве лиге Србије дужни су следеће:

- да поштују Правила фудбалске игре, која су дата у одговарајућој одлуци ФСС,
- да поштују универзалне принципе фер плеја и одредбе Одлуке о етичком кодексу и стандардима понашања чланова ФСС,
- да у такмичењу увек наступају са најјачим тимом и да се такмиче до последњег кола,
- да поштују све важеће прописе ФСС и Заједнице фудбалских клубова Супер лиге и Прве лиге Србије (у даљем тексту: Заједница), као и да поштују одлуке ФСС и Заједнице које су буде доносиле у вези Првенства,
- да ће поштовати све одлуке које током такмичења буду донете од стране Заједнице и ФСС,
- да сарађују са органима ФСС и Заједнице у представљању такмичења у јавности, водећи рачуна да на било који начин не штете угледу ФСС и Заједнице,
- да уколико своје утакмице као домаћини играју на терену од вештачке траве, исти буде у складу са стандардима ФИФА у тој области и да за то поседују одговарајући сертификат,
- да ће поштовати важећу регулативу и процедуру у случају допинг контроле на утакмицама,
- да присуствују свим свечаностима и промотивним активностима које закаже Заједница.

II - ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ ТАКМИЧЕЊЕМ

Члан 5.

У складу са одредбама члана 82. став 2. Статута ФС Србије, организацију и вођење такмичења у Првој лиги Србије, ФСС је поверио Заједници фудбалских клубова Супер лиге и Прве лиге Србије (у даљем тексту: Заједница), а којим руководи Директор такмичења.

Организацију утакмица спроводе клубови који играју на домаћем терену и дужни су да се придржавају прописа у тој области и да се старају о успеху организације утакмице.

Члан 6.

Изрази употребљени у овим Пропозицијама имају следеће значење:

„Економска права“ означавају свако били групно или појединачно економско или медија право и могућност која је у вези са такмичењем Прве лиге Србије (укључујући без ограничења: сва медијска права, маркетиншка права и права на податке)

„Медијска права“ означавају сва права да се произведе, расподели и емитује било у линеарној или на захтев, уживо или одложено, у било којој познатој форми трансмисије (аналогно, дигитално, кабловски, сателитски), било где у свету (укључујући без ограничења у

свакој форми емитовања: телевизијски, радијски, бежично, жично, интернет), аудио-визуелна услуга такмичења Првенства Прве лиге Србије;

„Маркетинг права“ означавају сва права на промоцију, оглашавање и тржишни наступ Првенства Прве лиге Србије и сва права на економско коришћење свих огласних могућности Првенства Прве лиге Србије укључујући, али не искључујући непоменуто као што су: огласне поруке-спонзорства, лиценсирање, продаја производа и пласман производа, издаваштво, клађење и други познати или у будућности ново откривене форме оглашавања и маркетиншког коришћења могућности првенства Прве лиге Србије;

„Права на податке“ означавају права на економско искоришћавање статистике, резултата и свих осталих података у вези са Првенством Прве лиге Србије;

ФСС је искључиви власник економских права на Првенство Прве лиге Србије.

Учествовањем у Првенству Прве лиге Србије клуб је дужан да поштује економска права Првенства Прве лиге Србије. Клуб има право на маркетиншко искоришћавање својих могућности на начин да не угрожава економска права ФСС и Заједнице. Свако коришћење економских права на Првенство Прве лиге Србије од стране клуба мора да има претходну писану сагласност Заједнице и ФСС.

Члан 7.

Заједница може да предложи промену назива такмичења за Прву лигу Србије, о чему одлуку доноси надлежни орган ФСС.

Заједница у назив такмичења може да укључи назив главног спонзора такмичења Прве лиге Србије или производ на који он укаже, без потребе да промени ове пропозиције.

Промене из става 2. овог члана могу се вршити пред почетак јесењег, односно пролећног дела такмичења.

Члан 8.

Извршни одбор ФСС је дужан да током првенства, а према указаној потреби, као и на захтев клубова или предлог Директора такмичења, разматра питања у вези одвијања такмичења и регуларности и да по потреби предузима одговарајуће мере.

Извршни одбор ФСС најмање два пута годишње (на крају јесењег дела и по завршетку такмичења), разматра извештаје органа Заједнице о такмичењу у Првој лиги Србије.

III - РАСПОРЕД

Члан 9.

Првенство Прве лиге Србије одвија се у складу са Календаром такмичења. Календар такмичења доноси Извршни одбор ФСС, а распоред одигравања утакмица доноси Директор такмичења.

Такмичење у Првој лиги Србије одржава се у терминима које одреди Директор такмичења.

Распоред одигравања утакмица утврђује Директор такмичења најкасније 20 дана пре почетка јесењег, односно пролећног дела такмичарске године, према званичном календару ФСС.

Члан 10.

За успостављање распореда такмичења, такмичарски бројеви клубова бирају се полудиригованим жребом према Бергеровим таблицама.

Уколико у овом такмичењу учествују два клуба из истог места или своје утакмице играју на истом стадиону, односно из места чија су седишта удаљена до 30 км, приликом жреба, односно извлачења такмичарских бројева, извршиће се такав распоред утакмица ових клубова како би се избегло да у истом колу ови клубови истовремено буду домаћини.

Уколико у овом такмичењу из истог места учествују три или више клубова или своје утакмице играју на истом стадиону, при одређивању такмичарских бројева, клубови се раздвајају тако да се обезбеди да у истом колу један буде гост, а други домаћин.

У оквиру распореда такмичења, а у циљу коришћења и оних термина који по званичном календару ФСС, нису предвиђени за првенствене утакмице, Директор такмичења може да одлучи да се и такви термини користе за поједина првенствена кола.

Члан 11.

У току првенства, а на основу праћења стања у такмичењу, Директор такмичења може да донесе одлуку да се једно или више првенствених кола или утакмица које одлучују о пласману у групу "А" (Плеј офф) или такмичење Супер лиге или прелазак у нижи ниво такмичења, играју истог дана и да почне у исто време, друго полувреме утакмице мора такође да почне у исто време.

Време почетка утакмица за свако коло утврђује Директор такмичења.

Првенствене утакмице које се играју у ноћним терминима, морају имати јачину осветљења од минимум 1.400 лукса, са свим потребним атестима и сертификатима којима се иста доказује.

IV - НЕОДИГРАВАЊЕ, ПРЕКИД И ОДЛАГАЊЕ УТАКМИЦА

Члан 12.

У случају више силе (рестрикција електричне енергије и сл.) клуб домаћин, који је пријавио ноћну утакмицу, дужан је да одмах по наступању више силе, обавести Директора такмичења и гостујући клуб.

У случају изузетно лошег времена или других непредвиђених околности пре почетка утакмице, утакмица се може одложити, а одложена утакмица се ће се одиграти сутрадан, односно у другом термину који одреди Директор такмичења.

Ако је утакмица морала бити прекинута из оправданих разлога који се нису могли отклонити (угрожавање безбедности актера утакмице, невреме, магла, мрак, нестанак електричне енергије, пожар, земљотрес, и др.), о чему одлучује судија, преостало време

утакмице одиграће се сутрадан или у другом термину који одреди Директор такмичења. Одлука о термину одигравања преосталог дела утакмице мора бити донета у року од два сата од одлуке судије о прекиду утакмице. Одлуку доноси Директор такмичења уз консултације са клубовима учесницима на утакмици. У случају спора Директор такмичења самостално може донети коначну одлуку и утврдити датум и време наставка прекинуте утакмице.

У преосталом времену прекинуте утакмице која се игра наредног дана или у другом термину који је одредио Директор такмичења примењују се следећи принципи:

- У записник утакмице могу бити унети само играчи који су били на терену у моменту прекида утакмице, са изузетком играча који су замењени током прекинуте утакмице и играча који због суспензије нису могли наступити на прекинутој утакмици. Играчи који су били у игри у тренутку када је утакмица прекинута не могу бити унети у записник као замена када се утакмица настави.
- Било какве санкције изречене пре него што је утакмица прекинута остају важеће до краја утакмице.
- Појединачне опомене (жути картони) изречени пре него што је утакмица прекинута не преносе се на било које друге утакмице пре него што се прекинута утакмица заврши.
- Играчи који су искључени на прекинутој утакмици не могу бити замењени, а број играча у почетној постави остаје исти као што је био када је утакмица прекинута.
- Играчи који су суспендовани на некој од утакмица одиграних после прекинуте утакмице, могу бити унети у записник на настављеној утакмици.
- У случају да се у периоду до наставка утакмице неко од играча који је био у игри у моменту прекида утакмице, повреди, разболи или из неког другог разлога не може наступити на настављеној утакмици, може бити замењен неким од играча из записника са прекинуте утакмице. Замена играча по овом основу улази у укупан број дозвољених измена на једној утакмици без коришћења прилике за заустављање игре.
- Клубови могу направити број замена на које су само имали право у тренутку када је утакмица прекинута.
- Прекинута утакмица се мора наставити на истом месту на којем је дошло до прекида (тј. слободног ударца, убацивања са аут линије, ударца из угла, итд.). Ако је меч прекинут током нормалног тока игре, извршиће се судијско спуштање лопте на месту где је утакмица прекинута у складу са правилима игре.

Изузетно, у случају нестанка електричне енергије судија утакмице је дужан да сачека најмање 30 минута након чега у консултацији са делегатом одлучује о наставку утакмице.

Члан 13.

Ако клуб домаћин није оспособио терен за игру из неоправданих разлога пре почетка или за време утакмице, а не ради се о случају "више силе", па судија одлучи да се утакмица не може играти или прекинута наставити, што мора бити констатовано у записнику, утакмица се региструје службеним резултатом 3:0 (пар-форфе) у корист противника.

Члан 14.

Ако клуб даје четири или више играча у сениорску, олимпијску и младу националну селекцију ради одигравања утакмица, онда му се на његов захтев мора изменити распоред одигравања првенствених утакмица. Уколико је у питању пријатељска утакмица, клуб мора пустити играча у складу са правилима ФИФА, или сходно одлуци ФСС али због тога не може одлагати утакмице сем када је утакмица у званичном међународном календару.

Директор такмичења може, пре одигравања првенствених утакмица, донети одлуку да се првенствена утакмица одложи, због оправданих разлога који су наступили без кривице клубова учесника (велико невреме, епидемије, саобраћајне несреће једне од екипа учесника утакмице, немогућност да се спроведу прописане мере безбедности за одигравање првенствених утакмица или из других изненадних непредвиђених околности).

Члан 15.

У случају изузетно лошег времена односно утицаја "више силе" и других непредвиђених околности Директор такмичења може донети одлуку да се једно или више кола из првог дела сезоне одигра у другом делу сезоне односно пре почетка другог дела сезоне.

Члан 16.

Када је дошло до одлагања првенствене утакмице, Директор такмичења ће донети одлуку да се она одигра у првом слободном термину, под условом да сваки клуб има најмање два слободна дана између одигравања две утакмице.

У циљу заштите интегритета такмичења одложене утакмице у прелиминарној фази такмичења из првог дела сезоне морају се одиграти најкасније до почетка зимског прелазног рока, док се одложене утакмице у прелиминарној фази из другог дела сезоне морају одиграти најкасније пре одигравања последњег кола прелиминарне фазе.

Члан 17.

Клуб који не наступи у новом термину утакмице, који одреди Директор такмичења, одговоран је по одредбама Дисциплинског правилника ФСС, а утакмица се региструје по службеној дужности 3:0 (пар-форфе) у корист противника. Одлуку о регистрацији утакмице службеним резултатом 3:0 (пар-форфе) доноси, по службеној дужности Директор такмичења.

Ако оба тима неоправдано не дођу на нови термин утакмице сносиће последице предвиђене Дисциплинским правилником ФСС.

Члан 18.

Тим који напусти терен, односно тим који изазове прекид утакмице, укључујући и прекид утакмице који је изазвао играч тога тима, губи утакмицу са 3:0 (пар-форфе), уколико до прекида његов противник није постигао бољи резултат, а одлуку доноси по службеној дужности Директор такмичења.

Ако је утакмица прекинута због инцидента на терену за игру које су проузроковали учесници утакмице (играчи, чланови стручног штаба и службена лица), физичког напада на судије, недовољног броја играча, непоштовања одлуке судије да искључени играч напусти терен и др, а утврди се да је за прекид утакмице крив један од клубова учесника, утакмица ће се регистровати са 3:0 (пар-форфе) у корист противничког клуба уколико до прекида игре није постигнут бољи резултат.

Члан 19.

У случају прекида утакмице због нередица или озбиљних инцидената, надлежан дисциплински орган може суспендовати одговарајући тим и забранити му одигравање утакмица на том стадиону или подручју за време вођења поступка.

V - СИСТЕМ ТАКМИЧЕЊА И УТВРЂИВАЊЕ ПЛАСМАНА**Члан 20.**

Такмичење у Првој лиги Србије одвија се у 37 кола и то у две фазе: прелиминарна (30 кола) и финална (7 кола).

За сваку одиграну утакмицу у такмичењу добијају се бодови у зависности од постигнутог резултата: 3 бода за победу; 1 бод за нерешени резултат; 0 бодова за изгубљену утакмицу

а) Прелиминарна фаза**Члан 21.**

Сваки клуб игра са осталим клубовима две утакмице, једну као домаћин, а другу као гост.

Успостављање табеле врши се према броју освојених бодова.

За успостављање табеле после појединих кола такмичења у току прелиминарне фазе у случају да исти број бодова постигну два или више клубова, примењују се следећи принципи:

- већа гол разлика између постигнутих и примљених голова;
- ако је једнака гол разлика - већи број постигнутих голова.

Члан 22.

О редоследу клубова по завршетку прелиминарне фазе одлучују следећи принципи:

У такмичењу за Прву лигу Србије распоред клубова у табели од 1. до 16. места после одиграних 30 кола прелиминарне фазе одређује се према броју освојених бодова.

У случају да после прелиминарне фазе два или више клубова имају исти број бодова, о заузетом месту одлучују:

За два клуба:

- број добијених бодова на утакмицама између та два клуба,
- ако је једнак број бодова – боља гол разлика између постигнутих и примљених голова на утакмицама између тих клубова,
- ако је и даље исто стање – боља гол разлика на свим утакмицама у прелиминарној фази,
- ако је и даље исто стање – већи број голова постигнутих на свим утакмицама у прелиминарној фази,
- ако је и даље исто стање – боље место на табели „Фер Плеја“ после прелиминарне фазе,
- ако је и даље исто стање - извлачење (жреб) који ће извршити Директор такмичења.

За више од два Клуба:

- број добијених бодова на утакмицама између тих клубова,
- ако је једнак број бодова – боља гол разлика између постигнутих и примљених голова на утакмицама између тих клубова,
- ако је и даље исто стање – већи број постигнутих голова на утакмицама између тих клубова,
- ако је и даље исто стање – боља гол разлика на свим утакмицама у прелиминарној фази,

- ако је и даље исто стање – већи број голова постигнутих на свим утакмицама у прелиминарној фази,
- ако је и даље исто стање – боље место на табели „Фер Плеја“ после прелиминарне фазе,
- ако је и даље исто стање, извлачење (жреб) које ће извршити Директор такмичења.

Члан 23.

По завршетку прелиминарне фазе клубови ће бити подељени у две групе: „А“ (Плеј оф) и „Б“ (Плеј аут), у којима ће наступати следећи клубови:

- **група „А“** (Плеј оф): клубови од 1-8. места после прелиминарне фазе,
- **група „Б“** (Плеј аут): клубови од 9-16. места после прелиминарне фазе.

б) Финална фаза

Члан 24.

Сваки клуб са осталим клубовима у својој групи игра једну утакмицу према следећој шеми, адекватно месту клуба на које се пласирао по завршетку прелиминарне фазе:

Група „А“ (Плеј оф):

31 коло: 1-2, 3-4, 5-6, 7-8
32 коло: 4-1, 2-3, 6-7, 8-5
33 коло: 1-3, 5-7, 2-4, 6-8
34 коло: 7-1, 3-5, 8-2, 4-6
35 коло: 1-5, 4-8, 2-7, 3-6
36 коло: 8-1, 5-4, 6-2, 7-3
37 коло: 1-6, 2-5, 3-8, 4-7

Група „Б“ (Плеј аут):

31 коло: 9-14, 10-13, 11-16, 12-15
32 коло: 16-9, 13-12, 14-10, 15-11
33 коло: 9-13, 12-16, 10-15, 11-14
34 коло: 12-9, 10-11, 14-15, 16-13
35 коло: 9-10, 11-12, 13-14, 15-16
36 коло: 15-9, 11-13, 16-10, 12-14
37 коло: 9-11, 13-15, 10-12, 14-16

Члан 25.

У такмичењу Прве лиге Србије редослед клубова у коначној табели после одигране финалне фазе одређује се према броју освојених бодова уз назнаку, да најниже пласирани клуб из Плеј оф-а на крају сезоне не може да буде испод 8. места, док најбоље пласирани клуб из Плеј аут-а на крају сезоне не може да буде изнад 9. места.

Члан 26.

У случају да на крају финалне фазе приликом утврђивања коначне табеле два или више клуба имају исти број бодова, о заузетом месту одлучује:

- боља позиција на коначној табели прелиминарне фазе после одиграних 30 кола

Коначну табелу такмичења верификује Директор такмичења, а усваја Извршни одбор Заједнице.

Члан 27.

Клуб који освоји прво место у такмичењу Прве лиге Србије осваја титулу Првака Прве лиге Србије, и остварује пласман у Супер лигу Србије.

Клуб који освоји друго место у такмичењу Прве лиге Србије остварује пласман у Супер лигу Србије.

Члан 28.

Клубови, који на крају такмичења у Првој лиги Србије заузму 13, 14, 15. и 16. место на табели, прелазе у Републичке лиге и постају чланови одређене групе републичке лиге фудбалског савеза-региона, чији су ти клубови чланови, по територијалном принципу.

Клубови који који на крају такмичења заузму 1. и 2. место у Првој лиги Србије учествоваће у следећој сезони у такмичењу Супер лиге под условом да су од надлежних органа ФСС добили лиценцу за такмичење у Супер лиги.

Клубови који на крају такмичења у Првој лиги заузму 3. и 4. место играју бараж са клубовима Супер лиге који су на крају тог такмичења заузели 13. и 14. место. Победници баража учествоваће у такмичењу Супер лиге у сезони 2024/2025, а поражени у такмичењу Прве лиге у сезони 2024/2025. Начин одигравања утакмица баража дефинише се Упутством за одигравање утакмица баража ФСС.

Уместо клуба Прве лиге Србије који није добио лиценцу, а који је кроз такмичење у Првој лиги Србије остварио спортски успех на основу којег је могао да учествује у Првој лиги Србије у наредној сезони, право учешћа стиче следећи најбоље пласирани клуб Прве лиге који је добио лиценцу, с тим да поседњепласирани клуб због очувања спортског интереса такмичења обавезно испада из Прве лиге.

Клубови који који на крају такмичења у сезони 2023/2024 заузму 1. место у Српским лигама групе „Исток“, „Запад“, „Војводина“ и „Београд“ учествоваће у следећој сезони у такмичењу Прве лиге Србије под условом да су од надлежних органа ФСС добили лиценцу за такмичење у Првој лиги.

Уместо клуба Српске лиге који није добио лиценцу, а остварио је спортски успех на основу којег је могао да учествује у такмичењу Прве лиге, право учешћа стиче следећи најбоље пласирани клуб Српске лиге, који је добио лиценцу.

Да би учествовали у првенству Прве лиге Србије морају да добију лиценцу од стране ФСС а у складу са одредбама Правилника о лиценцирању клубова ФС Србије за такмичење у Првој лиги Србије (Службени лист ФСС "Фудбал", број 3/2022).

Члан 29.

Клуб који пре почетка или током такмичења у Првој лиги Србије одустане од даљег учествовања, у наредном циклусу такмичења биће премештен за два ранга нижи степен такмичења или у најнижи степен такмичења у складу са прописима ФСС који дефинишу ову област уз примену одговарајућих одредби из Дисциплинског правилника ФСС.

Клуб који у току такмичења Прве лиге Србије не одигра својом кривицом две планиране утакмице наћи ће се на последњем месту на табели или после прелиминарне фазе и/или после финалне фазе, аутоматски ће бити елиминисан из Прве лиге Србије и, независно од финансијских санкција, биће премештен за два ранга нижи степен такмичења или у најнижи степен такмичења у складу са прописима ФСС који дефинишу ову област уз примену одговарајућих Дисциплинских прописа.

Резултати клуба који је иступио или је елиминисан из такмичења у Првој лиги Србије у току такмичарске сезоне решаваће се на следећи начин:

- Уколико клуб иступи или је елиминисан у току прелиминарне фазе сви постигнути резултати се бришу.
- Уколико клуб иступи или је елиминисан у току финалне фазе сви постигнути резултати у прелиминарној фази остају на снази а сви резултати из финалне фазе се бришу.

Члан 30.

Суспендован тим, не може наступити на званичној утакмици све док траје суспензија.

Све утакмице за време суспензије изречене због неизвршавања правоснажних одлука надлежних органа или неизвршења неспорних обавеза насталих из такмичења предвиђених пропозицијама надлежног такмичења, регистроваће се са 3:0 (пар форфе) у корист противника.

Утакмице на којима суспендовани тим није могао наступити због суспензије изречене ради утврђивања материјалне истине неопходно потребне за доношење коначне одлуке о неком спорном случају, неће се регистровати све док се не донесе коначна одлука. По доношењу коначне одлуке, клуб је дужан да одигра утакмице према распореду такмичарског органа.

Члан 31.

Уколико се пре почетка такмичења укаже слободно (слободна) место (места) у Првој лиги Србије због одустајања клуба (клубова), одлуку о попуњавању слободног (слободних) места у Првој лиги Србије доноси посебном одлуком Извршни одбор ФС Србије, водећи рачуна о интересима развоја фудбалског спорта у Србији, с тим да последњепласирани клуб због очувања спортског интереса такмичења обавезно испада из Прве лиге Србије.

Члан 32.

Заједница на крају сваке сезоне уручује посебна признања за остварене спортске резултате и то:

Клуб који освоји прво место у такмичењу Прве лиге Србије добија пехар који је установила Заједница, који се уручује прваку и који остаје у трајном власништву клуба.

Члан 33.

Пехар се клубу-прваку предаје на утакмици по избору клуба уз консултације са Заједницом, након усвајања званичне табеле првенства. Изузетно, пехар се може предати и пре завршетка такмичарске сезоне - прваку чији је пласман изванредан и пре усвајања коначне табеле, а најраније у претпоследњем колу такмичења. Уколико након уручења пехара пре завршетка такмичарске сезоне наступе околности које утичу на распоред клубова на табели (дисциплинска казна и сл.), клуб коме је пехар уручен дужан је да исти врати одмах по захтеву Заједнице.

Члан 34.

Најбољем стрелцу Прве лиге Србије уручује се пехар.

Играчи клуба преузимају трофеј у званичним дресовима.

Клубови су дужни да обезбеде, да играчи и тренери клуба, који на крају такмичења освоје наведене награде буду присутни на званичним свечаностима приликом уручивања награда на месту и у време које одреди Заједница.

VI - ОРГАНИЗАЦИЈА И ТЕРМИНИ УТАКМИЦА

Члан 35.

Клубови су дужни да се приликом организације утакмица придржавају важећих фудбалских прописа ФИФА, УЕФА, ФСС и Заједнице.

Утакмице организују клубови домаћини. Клубови учесници на утакмици сnose трошкове организације утакмице и доласка на утакмицу у редовном термину или ако је иста одложена или прекинута.

Члан 36.

Утакмице у такмичењу Прве лиге Србије могу се играти само на стадионима који имају дозволу од стране надлежних органа ФСС за такмичење у Првој лиги Србије. Клуб је у потпуности одговоран за припрему стадиона за првенствене утакмице. Клуб, који није испунио ту обавезу и чијом кривицом није дошло до одигравања утакмице због неусловности стадиона, сноси одговарајуће последице предвиђене прописима ФСС и дужан је да рефундира противничком клубу све трошкове везане за долазак на неодиграну утакмицу.

Клубови су одговорни за понашање својих играча, представника, чланова, навијача и других лица који имају било коју функцију на утакмици са њихове стране.

Члан 37.

За утакмице у такмичењу Прве лиге Србије које су проглашене као утакмице тзв. „високог ризика“, обавезно је одржавање организационог састанка на коме ће се разматрати сви организационо-техничка и безбедносна питања везана за конкретну утакмицу.

Састанак се одржава најкасније један дан пре почетка утакмице, коме обавезно председава делегат утакмице. Поред представника оба клуба (обавезно присуство Директора за безбедност), састанку присуствују и Директори за безбедност ФСС и Заједнице, представници полиције, ватрогасне службе, медицинске службе и директор стадиона.

Поред наведеног састанка најкасније два сата пре почетка утакмице одржава се још један краћи састанак са истим учесницима ради провере испуњености свих организационих елемената.

Основна сврха састанка је да се размене све информације које могу бити од користи за успешно организовање утакмице и да уколико постоје одређени проблеми, пронађе начин да се они превазиђу. Нарочиту пажњу треба обратити на стриктну примену одредби из прописа који регулишу питања безбедности и сигурности на стадиону (Закон о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама и Правилник о безбедности и сигурности на фудбалским утакмицама ФСС).

Члан 38.

Клуб домаћин организатор утакмице дужан је да обезбеди да у ложама на стадиону а посебно у ВИП ложи дозволи улазак само адекватно одевеним лицима и може забранити улазак лицима која нису пристојно одевена, као и да понашање присутних лица буде културно и у складу са спортским и фер плеј принципима. Клубови су одговорни за понашање својих представника у ложама стадиона. Свако кршење ове одредбе повлачи дисциплинску одговорност клуба.

Члан 39.

Сваки клуб мора да закључи полису осигурања о сопственом трошку која покрива све опасности везане са учествовањем у такмичењу Прве лиге Србије (осигурање посетилаца и учесника, имовине итд.) у складу са законом и прописима ФСС.

Члан 40.

Првенствене утакмице могу се играти само на терену који је подобан за игру. Клуб-домаћин је обавезан да терен за игру припреми тако да буде подобан за одигравање утакмице.

Травната подлога на терену мора да буде квалитетна, а висина траве не сме прелазити 30мм и мора бити исте висине на свим деловима терена.

Утакмице са могу играти на теренима са вештачком подлогом, под условом да иста одговара ФИФА препорученом „2 стар“ стандарду, тј. „Квалитативном концепту ФИФА – Приручник о методама тестирања и захтевима за вештачке фудбалске подлоге.

Члан 41.

Фудбалске утакмице не могу да се одигравају на стадионима који су затворени или суспендовани на основу одлуке надлежних органа ФСС и Заједнице.

Члан 42.

По утврђивању термина утакмица домаћини су обавезни да неодложно, а најкасније 5 (пет) дана пре утакмице доставе супротној страни и администрацији Заједнице информацију о бојама дресова, у којима ће њихова екипа да наступи.

Утакмице морају да се одигравају у термину и у време које одреди Директор такмичења изузев термина који произлазе из прописа ФИФА и термина који произлазе из прописа УЕФА.

Директор такмичења у договору са субјектом који има лиценцу емитера ТВ права може да одреди одигравање утакмице другог дана или сата.

Директор такмичења може да одреди одигравање утакмица Прве лиге Србије у истом термину и у исто време.

Члан 43.

Клубу који одбије да одигра утакмицу термину који је одредио Директор такмичења или не спроведе све потребне мере за њено одигравање биће умањена накнада коју остварује од

ФСС или Заједнице за износ од 500.000 динара. Независно од горњег, надлежни органи ФСС или Заједнице покрећу дисциплински поступак и могу одредити и друге казне, предвиђене Дисциплинским правилником ФСС.

Члан 44.

Клубови су дужни да буду на стадиону најкасније 75 минута пре почетка утакмице.

Клубови су дужни да се стриктно придржавају сатнице почетка утакмице и наставка утакмице после полувремена.

Члан 45.

За време одигравања првенствених утакмица поред терена у заштитним кабинама поред 11 (једанаест) резервних играча, седе и 6 (службених лица), од којих један мора бити лекар, и то:

1. лиценцирани представник клуба
2. лиценцирани главни тренер – шеф стручног штаба
3. лиценцирани помоћни тренер у спортској опреми са амблемом свог клуба
4. лиценцирани тренер у спортској опреми са амблемом свог клуба
5. лекар клуба
6. физиотерапеут-масер у спортској опреми са видљивим амблемом клуба.

Непоштовање ових одредби и одсуство неког од наведених лица повлачи примену Дисциплинског правилника ФСС.

На додатној-техничкој клупи, која мора бити удаљена 5м од клупе за резервне играче, могу бити присутна следећа лица (највише 5): тренер статистичар, тренер голмана, економ, физиотерапеут и кондициони тренер.

Пушење, укључујући и електронске цигарете, техничкој зони је забрањено и значи кршење ових пропозиција.

Члан 46.

Екипе клубова могу да воде само тренери који имају важећу тренерску диплому/лиценцу у складу са посебним прописима ФСС о тренерским лиценцама. Нарушавање наведене одредбе повлачи примену дисциплинских казни дефинисаних посебним прописима ФСС.

Екипе клубова не могу водити тренери који се налазе по било каквом казном суспензије изреченом од стране надлежних органа ФСС или Заједнице. Суспендовани тренер пре, за време и по завршетку утакмице не сме боравити у рестриктивном простору стадиона на коме се игра утакмица. Утакмицу може посматрати само са трибина, а током утакмице не сме комуницирати са члановима стручног штаба свог тима и играчима. Кршење ове одредбе подлеже казни у складу са Дисциплинским правилником ФСС.

Члан 47.

Пре почетка утакмице након изласка на терен играчи оба тима поздрављају се са судијама и међусобно, стиском руке после завршетка процедуре приказивања тимова. Гостујућа

екипа поздравља се најпре са судијама, а после, пролазећи уздуж поздравља се са играчима тима домаћина. По завршетку процедуре судије одлазе на своја места.

Члан 48.

За време утакмице резервни играчи могу да напусте техничку зону и да се загревају. На састанку у погодном времену пре почетка утакмице, судија са капитенима екипа треба да дефинише на којем то месту могу да раде и колико играча једног тима може да се загрева истовремено. У загревању може да учествује само један од тренера, уколико је уписан за записник утакмице. Такође на наведеном састанку између судија и капитена проверавају се и боје дресова голмана екипа као и остали детаљи.

Члан 49.

Обавеза је клуба-домаћина да у зимским условима мора да поступи сагласно Правилима фудбалске игре у погледу припреме терена за игру.

Преглед терена мора да буде извршен у присуству судије, делегата утакмице, капитена оба заинтересована клуба и то 60 минута пре почетка утакмице. Изузетно, преглед може да буде извршен и раније.

Члан 50.

Клуб-домаћин је дужан да предузме све потребне мере за обезбеђење личности делегата, судија и чланова гостујуће екипе за време одигравања утакмице, све до напуштања места одигравања утакмице, одговарајућим превозним средством.

За одржавање реда и безбедности на објекту пре, за време и после утакмице одговоран је клуб домаћин. Клуб који организује утакмицу обавезан је до створи безбедне услове на стадиону и на игралишту.

Члан 51.

Клуб који организује утакмицу, осим стварања услова за безбедност на трибинама и на терену стадиона обавезан је нарочито да:

- изврши видео надзор стадиона,
- ангажује одговарајући службе за одржавање реда,
- да обезбеди услуге спикера,
- да обезбеди неопходне услове за потребе гледалаца (санитарне чворове, гардеробе, угоститељске пунктове),
- да на стадиону током утакмице обавезно буду истакнуте заставе Републике Србије и ФСС,
- обезбеди санитетску и медицинску помоћ и створи услове за антидопинг контролу играча,
- обезбеди специјално издвојена места за руководство тимова и резервних играча,
- обезбеди одговарајуће услове за пренос који треба да врше субјекти који имају лиценцу главног емитера, укључујући техничко - продукцијске услове дефинисане посебним уговором између Заједнице и субјекта који има лиценцу главног емитера,
- обезбеди издвојени сектор за представнике медија у који могу ући само новинари са уредно издатим акредитацијама и омогући им коришћење средстава комуникације, у првом реду интернет конекцију (бежични или кабловски).

- обезбеди два резервисана места на стадиону у сектору за медије на свим утакмицама Прве лиге Србије за званичне прикупљаче података са утакмица за потребе Заједнице као и стабилну ЛАН интернет конекцију минималне брзине 1 мегабит по секунди.

Члан 52.

Клубови се обавезују да:

- обезбеде спортски објекат пре, за време и после утакмица,
- да строго воде рачуна о забрани употребе пиротехничких средстава, ласера и других светлосних апарата, забрани истицања застава и транспарената увредљивог и недозвољеног садржаја као и да настоје да спрече вулгарне узвике са трибина,
- да званични спикер на стадиону има спремњен текст у случају предузимања мера предвиђених у Упутству за „три корака“.

Члан 53.

За сва додатна збивања и свечаности планирана пре утакмице, у полувремену или после утакмице, као и за коришћење амблема, парола и транспарента пре утакмице, у полувремену или после утакмице, сваки пут је неопходно добијање сагласности Директора такмичења и делегата утакмице.

Директор такмичења или акредитовани представник Заједнице у циљу надзора и провере организације утакмице има право кретања у свим зонама стадиона и рестриктивном простору као и право комуникације са свим службеним лицима на утакмици.

Члан 54.

Часовници на стадионима који мере време утакмице могу да се користе под условом да се заустављају на 45 и 90 минута.

Члан 55.

Током утакмице резултати других утакмица могу се приказивати на семафору /великом екрану. Симултани пренос утакмице дозвољен је на великим екранима – видео семафорима.

Одложени снимци утакмице која је у току, могу се преносити на великом екрану унутар стадиона, под условом да клуб домаћин обезбеди да такав снимак може емитовати само ако је лопта ван игре или током паузе између два полувремена, као и да то не укључује приказе који би могли следеће:

- а) да имају утицај на играње утакмице,
- б) могу се сматрати као контраверзни, уколико могу да охрабре или изазову било какав облик нереда у публици,
- в) да приказују било какав јавни неред, грађанску непослушност или било какав комерцијални и/или увредљив материјал унутар публике или на терену,
- г) да се сматрају за критику, подривање или штете репутацији, ставу или овлашћењу било ког играча, званичника утакмице или бијо које треће стране на стадиону (укључујући без ограничења било које приказе који имају за циљ да наглашавају, директно или индиректно, било какав офсајд прекршај, фаул почињен од стране играча, потенцијалну грешку званичника утакмице и/или било које понашање које у супротности са принципима фер плеја.

Члан 56.

Клуб-домаћин је дужан да на свим првенственим утакмицама обезбеди лекарску службу и кола за хитне лекарске интервенције, која морају да буду на стадиону најкасније 60 минута пре почетка утакмице, тј. пре почетка загревања екипа.

Гостујући клуб мора имати присутног лекара на утакмици.

Уколико делегат утакмице констатује да кола за хитне лекарске интервенције нису на стадиону до почетка утакмице, та утакмица се неће одиграти, а све последице због неодигравања утакмице сноси клуб-домаћин.

Члан 57.

У случају потребе Директор такмичења координира са Комесарима за безбедност и Делегатом утакмице рад на организацији и реду на стадионима.

VII - ЗАПИСНИК**Члан 58.**

За сваку првенствену утакмицу обавезно се сачињава записник о одиграној утакмици према обрасцу који утврђује ФСС, а који је доступан преко информационог система КОМЕТ који представља званичну платформу за израду записника и извештаја са утакмице.

Члан 59.

Приликом одигравања сваке утакмице овог такмичења, преставници клубова су дужни да најкасније 60 минута пре почетка утакмице, делегату утакмице обавезно ставе на увид: списак лиценцираних играча, као и лиценце тренера, лекара, физиотерапеута и представника клуба, без којих именована лица не могу бити на клупи.

У случају повреде неког од играча унетих у прву поставу у току загревања пред почетак утакмице, повређени играч може бити замењен резервним играчем који је већ унет у записник, док повређени играч не може поново бити уврштен у резервну поставу. Упражњено место у резервној постави може се попунити новим играчем.

Клуб-домаћин је дужан да делегату утакмице стави на располагање образац записника о одигравању утакмице и да обезбеди рачунар да се записник унесе у информациони систем КОМЕТ који представља званичну платформу за израду записника утакмице, као и да пружи сву неопходну помоћ при састављању записника и евентуалном саслушању одређених лица.

Ако се у подацима унетим у записник утврди грешка, Директор такмичења ће извршити исправку по службеној дужности или на захтев заинтересованих страна.

Директор такмичења доноси ближе Упутство о попуњавању записника утакмице и извештава делегата.

VIII - ИГРАЧИ И ПРАВО НАСТУПА**Члан 60.**

Право наступа имају сви правилно регистровани играчи који су навршили 17 година живота и који су стекли право наступа на првенственим утакмицама, под условом да су лиценцирани за ту такмичарску годину путем информационог система КОМЕТ.

На првенственим утакмицама могу наступати и играчи са навршених 16 година живота, с тим што морају имати одобрење специјалне лекарске комисије да могу наступати за сениорски тим. Потврда - одобрење специјалне лекарске комисије мора бити унето у информациони систем КОМЕТ.

Члан 61.

Утакмица може да почне ако један од тимова има најмање седам играча.

Ако један тим, за време игре, остане са мање од седам играча, судија је дужан да игру прекине. Уколико тим није у могућности да у року од пет минута наступи са минималним бројем играча, судија је, такође, дужан да трајно прекине утакмицу. У случају трајног прекида тим који остане са мање од 7 играча губи утакмицу са 3:0 (пар-форфе), уколико до прекида његов противник није постигао бољи резултат .

Члан 62.

Да би могли да учествују у такмичењу Прве лиге Србије играчи морају да добију дозволу Заједнице односно да клуб за који наступају изврши њихово лиценцирање.

Играчи који немају закључен Професионални уговор са клубом за који су регистровани не могу бити лиценцирани на листу А и наступати у такмичењу Прве лиге Србије.

Играчи се лиценцирају на начин што се у информациони систем КОМЕТ врши унос играча на А или Б листу лиценцираних играча.

Сваки клуб има право да на А листу лиценцира 30 (тридесет) играча који са клубом морају имати закључен Професионални уговор, током трајања текуће сезоне такмичења у Првој лиги Србије.

Сваки клуб на Б листу без ограничења у броју, лиценцира играче који на дан 01.01. нису навршили 19 година, у календарској години у којој почиње такмичарска сезона.

Сваки клуб је одговоран за уношење играча на А и Б листе кроз информациони систем КОМЕТ. Сви играчи који се налазе на А и Б листама морају бити регистровани у складу са Правилником о регистрацији, статусу и трансферу играча ФСС.

Клуб сноси све последице према прописима ФСС за играче који се налазе на листи А и Б а немају дозволу за играње или наступ из других разлога.

Одлуку о дозволи за играча доноси Заједница, а у спорним случајевима после добијања мишљења одговарајућих тела ФСС за сваки конкретан случај.

Члан 63.

Право наступа имају и страни играчи (играчи који немају званично држављанство Републике Србије) и то у сезони 2023/2024 двојица страних играча који истовремено могу бити у игри на терену док нема ограничења у броју страних играча који могу бити уписани у званични записник-протокол пред почетак утакмице.

Фудбалски клубови који учествују у такмичењу Прве лиге Србије обавезни су да током трајања утакмице на терену имају најмање једног домаћег играча тзв. "бонус играч" (држављанина Републике Србије) који је рођен 1.1.2002. године и касније.

Изузетно, у случају да тзв. "бонус играч" из става 2. буде искључен са утакмице, клуб нема обавезу увођења новог "бонус играча" уместо њега.

Члан 64.

Ако је на листи А већ пријављено 30 играча за такмичење у Првој лиги Србије онда је могуће уместо појединих играча лиценцирати новог играча у случајевима како следи:

- случај дуже повреде или болести тј. повреде или болести која онемогућава играње најмање до краја текуће полусезоне играча који је већ био пријављен на листу А.
- случај прекида уговора са играчем и исписивање играча из чланства клуба.
- случај уступања играча другом клубу на основу писаног споразума о уступању

За случајеве из става 1. овог члана клуб мора да достави Заједници: за случај повреде или болести медицинску документацију (потврду) о повреди или болести играча која обавезно садржи период који је потребан за опоравак од повреде или болести; за случај прекида уговора са играчем и исписивања играча из чланства клуба доказ о прекиду уговора и исписницу; за случај уступања играча валидан писани споразум о уступању.

Члан 65.

Играчи који учествују у такмичењу Прве лиге Србије морају да прођу лекарски преглед ради утврђивања способности за игру и морају бити оглашени за способне. Клуб је дужан да приликом уноса А и Б листе за лиценцирање у информациони систем КОМЕТ унесе и образац јединствене потврде о извршеном лекарском прегледу за играче који се налазе на наведеним листама оверену од стране медицинске установе и лекара који је извршио преглед, са јасно истакнутим датумом обављања прегледа и назнаком на коју се полусезону обављени преглед односи. Важност потврде о обављеном лекарском прегледу је једна такмичарска полусезона.

Све потврде о обављеном лекарском прегледу за први део сезоне престају да важе на дан 31.12.2023 године. Потврде о обављеном лекарском прегледу за други део сезоне престају да важе 30.06.2024 године.

Лекарски преглед играча мора бити унесен у информациони систем КОМЕТ.

Играч који није лекарски прегледан, односно који није обновио лекарски преглед у одређеном временском року, или коме је од стране лекара забрањено играње, или се налази на боловању, као и играч коме лекарски преглед није унет у информациони систем КОМЕТ, не може наступати на јавној утакмици.

Члан 66.

На првенственим утакмицама немају право наступа играчи који се налазе под суспензијом, казном забране играња и аутоматском казном због добијених јавних опомена.

Клубови који учествују у Првој лиги Србије имају право да замене 5 (пет) играча током целог периода трајања утакмице користећи три прилике за заустављање игре. Додатно, сваки тим може вршити замену играча у полувремену утакмице. Када оба тима врше замену играча у исто време, ово ће се рачунати као искоришћена прилика за замену за оба тима. Замена више играча од стране тима током исте паузе у игри се рачуна као једна искоришћена прилика за замену.

Свака промена играча може да се изврши само једанпут у току утакмице у складу са процедуром замене играча.

IX – ОПОМЕНЕ**Члан 67.**

Играч, тренер, члан стручног штаба или особља на техничкој клупи, који на утакмицама Прве лиге Србије добије опомену (жути картон) аутоматски ће без права бирања бити кажњен:

- после четврте опомене - забрана играња односно наступа на 1 утакмици,
- после осме опомене - забрана играња односно наступа на 1 утакмици,
- после сваке наредне друге опомене (десете, дванаесте итд.) - забрана играња односно наступа на 1 утакмици.

Ако током једне утакмице Прве лиге Србије најмање пет играча једне екипе клуба добије опомене (жути картон) или буду искључени из игре (црвени картон), клуб ће бити аутоматски кажњен финансијском казном у складу са Дисциплинским правилником ФСС.

Опомене се посебно рачунају у такмичењу за Прву лигу Србије а посебно за друге такмичарске лиге и Куп Србије.

Опомене из једне не преносе се у наредну такмичарску сезону.

Члан 68.

У случају да играч клуба који учествује у другим домаћим и страним такмичењима пређе у клуб Прве лиге Србије, опомене изречене у тим такмичењима се не преносе у такмичење Прве лиге Србије сем евентуалних суспензија изречених од стране надлежних органа и казни забрана играња (црвени картони).

На првенственим утакмицама немају право наступа играчи који се налазе под суспензијом, казном забране играња и аутоматском казном због добијених јавних опомена.

Члан 69.

Аутоматска забрана играња са последње првенствене утакмице из претходне такмичарске сезоне због добијених опомена (жутих картона) не преноси се у наредну такмичарску сезону, сем евентуалних суспензија изречених од стране надлежних органа и казни забрана играња (црвени картони).

Члан 70.

Ако играч на утакмици добије јавну опомену и на истој буде искључен због добијања друге опомене, играч се дисциплински кажњава због искључења, а опомене се не евидентирају.

Аутоматску казну забране играња једне првенствене или куп утакмице играч није издржао ако је његов тим утакмицу предао без борбе (парфорфе).

Играч тима који је добио утакмицу без борбе (парфорфе) или је утакмица поништена и одређено њено поновно одигравање, издржао је аутоматску казну забране играња једне првенствене или куп утакмице.

Члан 71.

Сваки клуб је у потпуности одговоран за права својих играча на игру као и за евиденцију жутих и црвених картона.

Х - ДЕЛЕГАТ УТАКМИЦЕ**Члан 72.**

За сваку првенствену утакмицу Директор такмичења одређује делегата који заступа руководство ФСС и има врховни надзор на утакмици, оцењује укупну организацију утакмице, рад свих службених лица и одлучује о спровођењу мера за несметано одигравање утакмице.

Делегат је дужан да дође на стадион на коме се одиграва утакмица 90 минута пре почетка утакмице, а за утакмице високог ризика 120 минута пре почетка утакмице.

Члан 73.

Клуб домаћин је дужан да делегату обезбеди најбоље место у ВИП ложи или кабини поред терена одакле ће делегат посматрати утакмицу.

Члан 74.

Делегат је обавезан да комплетан извештај са утакмице сачини најкасније у року од 24 часа од завршетка утакмице са комплетном пратећом документацијом путем информационог система КОМЕТ.

Делегат је такође дужан да попуни образац фер-плеја.

Уколико је потребно, Директор такмичења може да затражи додатне писмене извештаје службених лица.

Уколико на утакмицу не дође делегат, дужност делегата ће обавити 4. (четврти) судија утакмице.

Члан 75.

Извршни одбор ФСС доноси Упутство о дужностима и правима делегата.

XI – СУДИЈЕ**Члан 76.**

За све утакмице, судије одређује Судијска комисија ФСС.

Судија је обавезан да дође на стадион 90 минута пре почетка утакмице и успостави контакт са делегатом утакмице и другим службеним лицима на утакмици.

Првенствене утакмице суде фудбалске судије које се налазе на листи судија за суђење утакмица Прве лиге Србије или судије које одреди Судијска комисија ФСС.

Члан 77.

Ако судија који је одређен да води утакмицу не дође на утакмицу у одређено време за почетак утакмице, утакмицу ће судити четврти судија.

Ако на утакмицу дође судија а не дође један од помоћника, четврти и судија ће обавити дужност помоћног судије.

Ако у току трајања утакмице судији или помоћном судији позли или наступе други разлози због којих не може да настави суђење, дужност судије преузима четврти судија.

Члан 78.

Судија заједно са делегатом и другим службеним лицима врши преглед терена за игру, опреме играча и у случају евентуалних примедби захтева да се исте отклоне до почетка утакмице.

Судија је дужан да путем информационог система КОМЕТ у записник о одиграној утакмици унесе све неопходне информације са утакмице (резултат, стрелце, изречене опомене итд.) и све остале евентуалне примедбе и да записник верификује најкасније у року од 15 минута од завршетка утакмице.

Судије су дужне да у записник утакмице унесу писмену пријаву против играча, функционера, стручних и техничких руководилаца за прекршаје извршене пре, за време и после утакмице.

Представник клуба је обавезан да обезбеди да одмах по завршетку утакмице удаљени играч, тренер или друго службено лице дођу до делегата ради саслушања и давања изјава.

Члан 79.

Да ли је терен погодан за игру због невремена или због нечег другог што спада у вишу силу, одлучује једино судија који је одређен да води утакмицу.

Судија и делегат су обавезни да у записник утакмице унесу донету одлуку о неподобности терена и да записник доставе такмичарском органу одмах по доношењу такве одлуке.

Члан 80.

На утакмицама "баража" за попуно места у Супер лиги Србије, употребљаваће се VAR (Video Assistant Referee) технологија, а у складу са одобрењем, протоколом и одлукама ФИФА и ИФАБ-а (Међународног фудбалског борда).

На свим утакмицама где се користи VAR технологија клуб домаћин је дужан да обезбеди услове који су наведени у Правилнику о лиценцирању клубова ФСС за такмичење у Супер лиги Србије (Службени лист ФСС "Фудбал", ванредни број 2/2016, 1/2018, 6/2019, број 20/2020 и 2/2021).

Члан 81.

У случају да у време почетка или током одигравања утакмице дође до отказивања VAR технологије из било ког разлога (нестанак електричне енергије, технички проблеми и сл.), утакмица ће почети односно неће се прекидати, што значи да прекид функционисања VAR система неће утицати на почетак и ток утакмице у складу са VAR протоколом.

Члан 82.

У случају теже повреде играча или сумње на потрес мозга, судија прекида игру како би дозволио да стање повређеног играча процени лекар тима, у складу са ИФАБ Правилима игре. У принципу, оваква интервенција не би требало да траје више од три минута, осим ако озбиљан инцидент не захтева да се играч лечи на терену за игру или да се имобилише на терену ради хитног трансфера у болницу (нпр. повреда кичме).

Сваком играчу који претрпи ударац у пределу главе или повреду која захтева процену потенцијалног потреса мозга биће дозвољено да настави игру само након процене, уз конкретну потврду тимског лекара судији о способности играча да настави игру.

XII - ЖАЛБЕ**Члан 83.**

Жалбе на утакмице подносе се Директору такмичења, који их решава у првом степену.

Жалбе по свим основама морају се уложити у року од 48 часова од времена завршетка утакмице, са образложењем у два оригинална примерка, доказом о уплаћеној такси, и свим потребним доказима.

Жалбе на утакмице последња два кола прелиминарне и финалне фазе достављају се у скраћеном року од 24 часа од дана одигравања утакмице.

Уколико рок за улагање жалбе истиче у недељу или на државни празник, он се продужава за први наредни дан.

Члан 84.

Износ таксе на жалбу утврђује Извршни одбор ФСС. Свака измена такси биће објављена у Службеном листу ФСС "Фудбал".

На време недостављене жалбе, необразложене, нетаксиране или недовољно таксиране жалбе, неће се узимати у поступак, већ ће бити одбачене, а утакмица ће бити регистрована постигнутим резултатом.

При оцени благовремености жалбе узима се у обзир датум поштанског жига препорученог писма, новчане уплатнице, односно доказа о непосредној предаји жалбе.

Члан 85.

Одлуке по поднетим жалбама доносе се најкасније у року до 5 (пет) дана од дана пријема жалбе, односно 2 (два) дана за скраћени поступак.

Члан 86.

Жалба на одлуку Директора такмичења подноси се Комисији за жалбе којој је Извршни одбор ФСС поверио ове послове (у даљем тексту: другостепени такмичарски орган).

Рок за улагање жалбе је 8 (осам) дана од дана пријема одлуке.

Изузетно за утакмице последња два кола прелиминарне и финалне фазе, рок за улагање жалби се скраћује и то у првом степену на 24 часа по одиграној утакмици и другом степену на 24 часа по пријему првостепене одлуке.

Другостепени орган дужан је да у року од 3 (три) дана од дана пријема жалбе донесе другостепену одлуку.

Остале одредбе о жалбама које нису предвиђене овим Пропозицијама решавају се са другим важећим прописима ФСС.

XIII - РЕГИСТРАЦИЈА УТАКМИЦЕ

Члан 87.

Ако на утакмицу није уложена жалба, а не постоје услови за регистрацију утакмице по службеној дужности са 3:0 (пар-форфе), утакмица се региструје постигнутим резултатом.

Одигране утакмице региструје Директор такмичења, најкасније у року од 30 (тридесет) дана од дана њиховог одигравања.

У случају да је на неку утакмицу уложена жалба, рок за регистрацију утакмице продружава се до доношења одлуке по жалби, односно до извршења те одлуке. Једном регистрована утакмица не може бити поништена од стране Директора такмичења, ако је одлука постала правоснажна или је у другом степену донета одлука која је коначна, изузев у поступку по чл. 65. и 66. Правилника о фудбалским такмичењима.

XIV - ДИСЦИПЛИНСКА НАДЛЕЖНОСТ

Члан 88.

О дисциплинским прекршајима које изврше клубови и њихови играчи, функционери, судије, стручни и технички руководиоци у овом такмичењу, одлучује Дисциплинска комисија ФСС.

XV - ФИНАНСИЈСКЕ ОДРЕДБЕ**Члан 89.**

Приходе са првенствених утакмица Прве лиге Србије убирају клубови-домаћини.

Члан 90.

На свим утакмицама Прве лиге Србије продају се улазнице које самостално штампају клубови сходно условима према којим су добили сертификат и лиценцу (укупан број гледалаца, нумерисање места, одвојена трибина-сектор за гостујуће навијаче).

Клуб домаћин је дужан да за навијаче гостујућег тима обезбеди минимум 5% од укупног капацитета стадиона у посебном сектору.

Цене улазница морају бити исте за навијаче домаћег и гостујућег тима. Уколико је улаз на стадион бесплатан односи се и на гостујуће навијаче.

Уколико клуб домаћин одлучи да дозволи гледаоцима бесплатан улазак на стадион за поједину утакмицу, у том случају и даље постоји обавеза штампања улазница са свим неопходним подацима које улазнице уобичајено садрже и преузимања истих на благајнама стадиона.

Непоштовање одредби наведених у овом члану повлачи дисциплинску одговорност клуба домаћина као организатора утакмице.

Члан 91.

Све првенствене утакмице Прве лиге Србије подлежу обавезном плаћању следећих доприноса и трошкова које се врши преко Заједнице:

- судијама, делегату утакмице, посматрачу суђења, специјалном контролору за безбедност - путне трошкове, боравак и надокнаду трошкова суђења коју одређује Извршни одбор ФС Србије.

Сви доприноси и трошкови из ових Пропозиција плаћају се судијама, посматрачу суђења, делегату и специјалном контролору за безбедност након достављања комплетне финансијске документације Заједници.

XVI - ТВ ПРЕНОСИ И КОМЕРЦИЈАЛНЕ АКТИВНОСТИ**Члан 92.**

Утакмице у такмичењу клубова Прве лиге Србије могу се директно (непосредно) преносити путем телевизије на основу уговора Заједнице или ФСС, спонзора и телевизије.

Директор такмичења усклађује и прави распоред ТВ преноса у договору са субјектом који има лиценцу главног емитера.

Права субјеката овлашћених да врше пренос утакмица Прве лиге Србије, стандардне принципе којима се регулише рад медија на стадионима као и техничко-продукцијске услове неопходне за обављање преноса од стране субјеката који имају лиценцу главног емитера за

време такмичења у Првој лиги Србије дефинишу се посебним документима закљученим између Заједнице или ФСС и субјеката овлашћених да врше пренос.

Остали субјекти који немају права на ТВ пренос нису овлашћени да врше било какве телевизијске преносе или да региструју или репродукују снимке са утакмица Прве лиге на било који други начин Србије без добијања сагласности Заједнице.

Клубови који учествују у такмичењу Прве лиге Србије обавезни су да доставе одређени број карата спонзорима такмичења Прве лиге Србије сходно договору из уговора које је у име клубова потписала Заједница.

XVII - ПРАВА СПОНЗОРА ТАКМИЧЕЊА И ОБАВЕЗЕ КЛУБОВА

Члан 93.

Насловни и други спонзори такмичења у Првој лиги Србије за време одигравања утакмица на располагању имају маркетинг права која су уговорена посебним уговорима који су закључили са Заједницом или ФСС.

Клубови учесници у такмичењу Прве лиге Србије имају обавезу истицања и рекламирања спонзора такмичења и Заједнице у складу са обавезама које проистичу из закључених уговора са спонзорима које је закључила Заједница или ФСС.

Члан 94.

Одлуком Скупштине Заједнице о утврђивању маркетинг простора Заједнице на стадионима клубова учесника Прве лиге Србије за време одигравања утакмица предвиђен је маркетинг простор од 15% који припада Заједници, који је подељен у три сегмента: фиксне позиције на терену, мобилне позиције на терену, позиције ван терена.

Клубови су дужни да поштују и омогуће постављање реклама на стадионима за време одигравања утакмица Прве лиге Србије и то:

Фиксне позиције на терену

Једна централна фиксна позиција величине 6x1 метар на којој се налази лого Прве лиге у који је имплементиран лого насловног спонзора лиге у првом реду реклама уз уздужну аут линију у правцу центра терена. На стадионима који имају постављене лед банере око терена централна позиција може бити замењена временом у трајању од 5 минута за емитовање имплементираних логоа спонзора на ЛЕД банерима.

Две фиксне гол позиције иза голова величине 3x1 метар иза сваког гола по једна намењене за постављање логоа партнер спонзора лиге.

Четири фиксне корнер коцке величине 1x1 метар за постављање логоа осталих спонзора Прве лиге или Заједнице.

Мобилне позиције на терену

Постоље за лопту са ког судија узима лопту приликом изласка играча на терен.

Налепница на семафору за измене играча који користи судија утакмице приликом измена играча са логоом насловног спонзора лиге.

Капија за излаз на терен испод које пролазе судије и играчи приликом изласка на терен.

Позиције ван терена

Шест позиција за налепницу равномерно распоређених на прес зиду у прес сали испред кога се одржавају званичне конференције за медије пре почетка и након завршетка утакмица Прве лиге на којима је истакнут лого Прве лиге са имплементираним логом насловног спонзора лиге.

Једна позиција на горњем делу десног рукава дреса сваког играча за налепницу на којој је истакнут лого Прве лиге са имплементираним логом насловног спонзора лиге.

Члан 95.

Графичка решења као и трошкове израде и постављања свих рекламних решења сносиће Заједница, а клубови су дужни да обезбеде несметан приступ стадионима за постављање истих.

Заједница је дужна да клубовима благовремено достави видео анимацију за лед банере, графичко решење за налепнице на прес зиду, и пресликаче за дресове, а обавеза клубова је да исте аплицирају на за то предвиђеним местима.

За време утакмица Прве лиге Србије на захтев спонзора Заједнице клубови су дужни да обезбеде несметане маркетиншке активности спонзора на трибинама стадиона у смислу поделе флајера, лифлета, промо производа спонзора Заједнице.

Клубови су дужни да за потребе спонзора Заједнице обезбеде 40 улазница за централна места на западној трибини стадиона као и 5 улазница за ВИП ложу за сваку утакмицу у Првој лиги Србије коју клуб игра као домаћин.

За потребе Заједнице сваки клуб је дужан да пре почетка сезоне Заједници достави пет званичних дресова у којима ће наступати у текућој сезони.

Приликом изласка на терен играча и судија пред сваку утакмицу Прве лиге Србије када се организује пратња играчима коју чине дечаци и девојчице Заједници припада три места за опредељивање дечака и девојчица за пратњу играчима.

У случају непоштовања маркетинг простора Заједнице и не испуњавања наведених обавеза од стране клубова, ометања или спречавања истицања реклама спонзора Заједнице, клуб ће бити новчано кажњен умањањем прихода који остварује од Заједнице и ФСС по основу маркетинг и ТВ права и против клуба ће бити покренут дисциплински поступак пред надлежним дисциплинским органима ФСС због непоштовања ових одредби Пропозиција.

XVIII – МЕДИЈИ

Члан 96.

Представник Заједнице или главног емитера у договору са организатором утакмице може да одреди место за давање кратких изјава на самом терену за игру. Такве изјаве могу да

се дају на одређеном за то месту пре утакмице, по завршетку првог полувремена као и по завршетку утакмице. За давање наведених изјава Заједница може поставити мобилни рекламни пано.

Ниједан представник медија не може да уђе на терен пре, у току и после утакмице, изузев оператера са ручним камерама за снимање оба тима пред почетак утакмице и до два оператера са камерама после утакмице. Није дозвољена присуство камера у тунелима и свлачионицама играча, изузев субјеката који за то имају дозволу Заједнице.

Само одређени број фоторепортера, оператера камера и екипе телевизијске продукције може да ради у зони између терена и места за гледаоце – при том сви морају да имају ознаке у складу са инструкцијама Заједнице као и акредитацију за приступ терену.

Клуб-домаћин је дужан да за фоторепортере обезбеди видљиве бројеве црне боје на жутом платну из два дела, које ови обавезно носе са предње и задње стране преко одела за време утакмице.

Сви акредитовани фото-репортери имају право да фотографишу све мечеве у оквиру Прве лиге Србије, без било каквих трошкова обезбеђивања акредитације. Такође, све начињене фотографије могу користити у комерцијалне сврхе, како у Републици Србији, тако и у иностранству.

Обавеза свих акредитованих фото-репортера је да истовремено Заједници без накнаде уступе право на коришћење фотографија начињених током мечева за потребе промоције такмичења, званичних веб сајтова или званичних профила на друштвеним мрежама.

Приликом давања изјава на местима које је одредила Заједница као и приликом конференције за штампу у позадини увек морају да се виде искључиво спонзорски панои.

Члан 97.

Најкасније 20 минута по завршетку утакмице одржава се конференција за медије. Главни тренери сваког тима обавезни су да учествују на конференцији. Домаћин утакмице одговоран је за адекватно припремање техничке инфраструктуре неопходне за обављање конференције за медије.

Тренер који је искључен на утакмици не може бити присутан на званичној конференцији за медије након њеног завршетка, а клуб је дужан да обезбеди помоћног тренера на конференцији.

По завршетку утакмице само акредитовани представници медија овлашћени су да узимају изјаве у микс зони, која мора да се налази између свлачионица играча и изласка за аутобус. Ова зона мора да буде доступна искључиво тренерима, играчима као и представницима медија и мора да омогући комфорно давање изјава.

Члан 98.

Акредитације за новинаре као и сниматеље на утакмици издаје клуб домаћин. Заједница је такође овлашћена да врши акредитацију представника медија за целу сезону у складу са посебно потписаним споразумима са удружењима новинара.

Клуб домаћин утакмице је дужан да обезбеди и строго контролише улазак и присуство у новинарским ложама само акредитованим новинарима. Свако присуство лица која нису акредитована повлачи дисциплинску одговорност клуба домаћина.

Члан 99.

Ниједан представник штампе или радија није овлашћен да се задржава у зони између терена за игру и трибина на стадиону. Ограничен и адекватно обележен број фоторепортера као и ТВ екипе може да буде на терену, али само и искључиво у зони коју је за то одредила Заједница или клуб домаћин утакмице.

Ниједно лице које се налази поред терена за игру не може да заклања било које рекламне материјале, а посебно не може да се налази испред првог реда реклама.

Фоторепортери могу да промене место само током прекида утакмице.

Члан 100.

Акредитације за интернет редакције могу да буду одобрене само под условом, да представници тих редакције не приказују уживо звучне материјале и/или визуалне (ово се такође односи на конференцију за медије као и на давање изјава у микс зони), што значи да се они ограничавају искључиво на текстуалну верзију.

Снимци које ураде акредитовани фотографи и сниматељи, могу да се објаве на интернет страницама само као непокретне слике, нигде као филм или као интернет видео стриминг.

Заједница и клуб домаћин су овлашћени да контролишу присуство представника медија на стадиону за време утакмице и забраниће улазак неакредитованом телевизијском, радио или интернет репортеру, а такође и неовлашћеним телевизијским и радио станицама и другим неакредитованим представницима медија.

Члан 101.

Представници медија дужни су да се понашају на следећи начин:

- размештај опреме и представника медија на терену за игру мора да буде такав да не угрожава безбедност играча и судија. Камере треба да буду удаљене 4 метра од бочне линије иза рекламних трака. На игралишту не могу да се налазе камере, каблови и телевизијска екипа;
- представници медија и њихова опрема не могу ни у ком случају да ометају видљивост и могућност кретања судија играча и тренера;
- представници медија не треба ни на који начин да смањују видљивост гледалаца. Телевизијске камере и апарати не треба да снимају гледаоце на начин који би их иритирао;
- медији морају да респектују потребе играча и тренера. Изјаве могу да се узимају само у за то одређеним зонама;
- сви представници медија морају да респектују потребе представника других редакција;
- представници медија морају да носе адекватне ознаке и не смеју имати било какве амблеме, шалове, мајице, који би асоцирали на симпатије према једном од тимова који учествују на такмичењима које организује Заједница.

У случају кршења одредби из става 1. овог члана од стране појединих представника медиј, Заједница може донети одлуку о одузимању акредитације.

XVIII - ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 102.

Утакмице у такмичењу Прве лиге могу се играти на стадионима који у свему одговарају Правилима фудбалске игре и који испуњавају инфраструктурне критеријуме из Правилника о лиценцирању клубова за такмичење у Првој лиги Србије.

Уколико у току такмичења наступе околности због којих клуб не може играти утакмице на свом стадиону, може уз писмену дозволу Директора такмичења своје утакмице као домаћин играти на стадиону који испуњава критеријуме из предходног става.

Члан 103.

Свака првенствена утакмица Прве лиге Србије обавезно се игра са лоптом, која у свему мора да одговара прописима Правила фудбалске игре, а за коју се определи Заједница. У случају да се утакмица игра на терену који је покривен снегом, лопта мора да буде у другој боји изузев беле.

Члан 104.

Гостујући тим је дужан да поштује боју дреса клуба-домаћина коју овај мора да пријави такмичарском органу.

Клубови су обавезни да припреме по три комплета дресова (главни, резервни и помоћни) за сваку утакмицу, који морају бити у различитим бојама.

Клуб-домаћин је дужан да наступи на утакмици у основној боји дресова.

Голман мора да носи боју дреса која га јасно разликује од осталих играча и судије.

Клуб може наступити само у опреми коју је пријавио пре почетка такмичења или у комбинацији боја опреме коју је пријавио.

Клубови који се такмиче у Првој лиги Србије дужни су да Директору такмичења доставе боје дресова (три играчке и три голманске гарнитуре), најкасније на 20 дана пре почетка такмичења.

Члан 105.

Сви играчи који наступају на првенственим утакмицама морају да имају на задњој страни својих дресова бројеве видљиве боје - контрастне у односу на боју дреса, прописане величине (35 x 25 цм), дебљине линије 5 цм, и исте бројеве величине 10-15 цм на доњем делу једне ногавице гаћица. Бројеви на дресовима и гаћицама морају се слагати са бројевима у записнику утакмице. Изнад бројева на дресовима могу се исписати се презимена играча словима максималне величине 7,5 цм и на рукаву дреса амблем лиге.

Такође екипе могу носити на предњој страни дреса лого спонзора као и на полеђини испод броја.

Бројеви на пругастим дресовима морају да буду ушивени (аплицирани) на посебном једнобојном контрастне боје платну, а затим на дрес.

Члан 106.

Клубови су дужни да пре почетка такмичења у Првој лиги Србије доставе у термину и формату који захтева Заједница фотографије свих званичних комплекта дресова (мајице, шортсеви, штучне, укључујући и дрес голмана).

Клубови су дужни да пре почетка такмичења у Првој лиги Србије у термину који одреди Заједница доставе слике и статистичке податке о својим играчима и тренерима, информације о историји клуба као и слике стадиона који користи клуб, а такође и друге информације које захтева Заједница за промотивне сврхе.

Заједница може пре почетка такмичења организовати појединачно фотографисање играча и стручног штаба свих клубова за сопствене потребе и потребе клубова. Клубови су дужни да у договору са Заједницом омогуће несметано фотографисање и простор на стадиону за обављање истог.

Члан 107.

Клубови који учествују у такмичењу су обавезни су да обезбеде довољан број најбољих места за:

- званичне представнике организатора такмичења, према захтеву Заједнице,
- званичне представнике ФСС (посматрач суђења/делегат на утакмици), којима треба да обезбеде најбоље могуће услове за обављање дужности на утакмици,
- званичне представнике гостујућег клуба (најмање 10 места у ВИП ложи).
- да доставе пре почетка сваке такмичарске фазе 5 (пет) пропусница и/или идентификатора за званичне представнике организатора такмичења што им омогућава кретање по свим зонама стадиона клуба - организатора утакмице.

Члан 108.

Заливање терена мора бити завршено 60 минута пре почетка утакмице. Уколико се заливање терена врши пре почетка саме утакмице (10 до 15 минута) и/или у полувремену обавеза је да исто буде извршено равномерно на свим деловима терена и да се о томе најкасније 60 минута пре почетка утакмице обавесте судије, делегат и гостујућа екипа.

ХИХ - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 109.**

За све што није предвиђено овим пропозицијама важе одредбе Правилника о фудбалским такмичењима ФСС и осталих прописа Фудбалског савеза Србије.

Члан 110.

Ове пропозиције ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном листу ФСС "Фудбал".

ПРЕДСЕДНИК**Драган ЏАЈИЋ, с.р.**